A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (harmadik tanács)

2009. július 9.*

A C-319/07. P. sz. ügyben,

a **3F,** korábban Specialarbejderforbundet i Danmark (SID) (székhelye: Koppenhága [Dánia], képviselik: A. Bentley QC és A. Worsøe advokat)

fellebbezőnek

a Bíróság alapokmányának 56. cikke alapján 2007. július 9-én benyújtott fellebbezése tárgyában,

a többi fél az eljárásban:

az **Európai Közösségek Bizottsága** (képviselik: N. Khan és H. van Vliet, meghatalmazotti minőségben, kézbesítési cím: Luxembourg)

alperes az elsőfokú eljárásban,

* Az eljárás nyelve: angol.

a **Dán Királyság**,

a **Norvég Királyság**,

beavatkozók az elsőfokú eljárásban,

A BÍRÓSÁG (harmadik tanács),

tagjai: A. Rosas tanácselnök, A. Ó Caoimh (előadó), J. N. Cunha Rodrigues, U. Lõhmus és A. Arabadjiev bírák,

főtanácsnok: E. Sharpston,
hivatalvezető: L. Hewlett főtanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2008. július 9-i tárgyalásra,

a főtanácsnok indítványának a 2009. március 5-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Fellebbezésével a 3F (a továbbiakban: fellebbező) – korábban Specialarbejderforbundet i Danmark (SID), a dániai munkavállalók általános érdekképviseleti szervezete – az Európai Közösségek Elsőfokú Bíróságának a T-30/03. sz., SID kontra Bizottság ügyben 2007. április 23-án hozott végzésének (a továbbiakban: megtámadott végzés) hatályon kívül helyezését kéri, amelyben az Elsőfokú Bíróság elutasította a dán nemzetközi hajólajstromban szereplő hajók fedélzetén foglalkoztatott tengerészekre alkalmazandó dán adóintézkedésekkel szemben kifogást nem tartalmazó, 2002. november 13-i C (2002) 4370 végleges bizottsági határozat (a továbbiakban: vitatott határozat) megsemmisítése iránti keresetét.

Jogi háttér

2 Az EK-Szerződés [88.] cikkének alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 1999. március 22-i 659/1999/EK tanácsi rendelet (HL L 83., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 1. kötet, 339. o.) 4. cikke (3) és (4) bekezdésének szövege a következő:

„(3) Amennyiben az előzetes vizsgálatot követően a Bizottság úgy találja, hogy nem merült fel kétség a bejelentett intézkedés közös piaccal való összeegyeztethetőségét illetően, és amennyiben az [az EK-Szerződés [87.] cikke (1) bekezdésének hatálya alá tartozik, a Bizottság úgy határoz, hogy az intézkedés összeegyeztethető a közös piaccal (a továbbiakban: »kifogást nem tartalmazó határozat«). A határozat megjelöli, hogy a Szerződésben szereplő melyik kivétel került alkalmazásra.

(4) Amennyiben az előzetes vizsgálatot követően a Bizottság úgy találja, hogy kétség merült fel a bejelentett intézkedés közös piaccal való összeegyeztethetőségét illetően, a Szerződés [88.] cikkének (2) bekezdése szerinti eljárás kezdeményezéséről dönt (továbbiakban: »hivatalos vizsgálati eljárást kezdeményező határozat«).”

3 A tengeri fuvarozás részére nyújtott állami támogatásokról szóló közösségi iránymutatás (HL C 205., 5. o.; a továbbiakban: közösségi iránymutatás) célja – a „Felülvizsgált, állami támogatásokra vonatkozó iránymutatások általános célkitűzései” című 2.2. pontjának megfelelően – az átláthatóság növelése, és annak meghatározása, hogy milyen állami támogatási programok hajthatók végre a közösségi tengeri fuvarozás érdekeinek elősegítésére. Ugyanezen pont értelmében:

„[…] A várt eredmények a következők:

– a közösségi munkahelyek megőrzése […],

– a közösségi tengerészeti know-how megőrzése és a tengerészeti képességek fejlesztése,

– a biztonság növelése.

[…]”

4 A közösségi iránymutatások „Bérköltségek” című 3.2. pontjának szövege a következő:

„[…]

A tengeri fuvarozási ágazatra irányuló támogatási intézkedéseknek […] elsődlegesen a közösségi (azaz a valamely tagállam adó- és/vagy járulékrendszerének hatálya alá tartozó) hajótulajdonosokra és tengerészekre háruló adók, egyéb költségek és terhek nemzetközi normáknak megfelelő szintre történő csökkentésére irányulnak. Az intézkedéseknek közvetlenül ösztönözniük kell az ágazat és a foglalkoztatás fejlődését, általános pénzügyi segítség nyújtása helyett.

Ezen céloknak megfelelően a közösségi tengeri fuvarozás terén a foglalkoztatási költségekre irányuló következő intézkedések engedélyezhetők:

– […]

– a valamely tagállamban lajstromozott hajó fedélzetén foglalkoztatott közösségi tengerészeket érintő jövedelemadó-kulcsok csökkentése.

[…]”

A jogvita alapját képező tényállás

5 1988. július 1-jén a Dán Királyság elfogadta a dán nemzetközi hajólajstromot (a továbbiakban: DIS-lajstrom) létrehozó 408. törvényt, amely 1988. augusztus 23-án lépett hatályba. E lajstrom kiegészíti a dán nemzeti hajólajstromot (a továbbiakban: DAS-lajstrom). A DIS-lajstrom célja a közösségi tengeri lobogók alatti hajók olcsó lobogók alá való tömeges átlajstromozásának megakadályozása. A DIS-lajstrom fő előnye abban áll, hogy azon hajótulajdonosok, amelyeknek hajóit e lajstromba bejegyezték, jogosultak e hajóikon harmadik államok tengerészeit foglalkoztatni az utóbbiak nemzeti jogának megfelelő bér ellenében.

6 Ugyanezen a napon a Dán Királyság elfogadta a DIS-lajstromba bejegyzett hajókon foglalkoztatott tengerészekre vonatkozó adóintézkedéseket (a továbbiakban: szóban forgó adóintézkedések) megállapító 361., 362., 363. és 364. törvényeket, amelyek 1989. január 1-jén léptek hatályba. E tengerészeket mentesítették különösen a jövedelemadó fizetése alól, míg a DAS-lajstromba bejegyzett hajókon foglalkoztatott tengerészek kötelesek voltak ilyen adót fizetni.

7 1998. augusztus 28-án a fellebbező panaszt nyújtott be a Bizottsághoz a Dán Királysággal szemben, amelyben kifogásolta a szóban forgó adóintézkedéseket arra hivatkozva, hogy azok ellentétesek a közösségi iránymutatással, és következésképpen az EK 87. cikkel.

8 Panaszában a fellebbező azzal érvelt, hogy a szóban forgó adóintézkedések a közösségi iránymutatással összeegyeztethetetlen állami támogatásnak minősültek, mivel egyfelől az adómentesség valamennyi tengerészre kiterjed, és nem csak a közösségi tengerészekre, másfelől ezen intézkedéseket nem jelentették be Bizottságnak.

9 2002. november 13-án a Bizottság elfogadta a vitatott határozatot, amelynek értelmében úgy határozott, hogy nem emel kifogást „a Dániában a mind a DAS-, mind a DIS-lajstromba bejegyzett hajókon foglalkoztatott tengerészekre 1989. január 1-je óta alkalmazott adóintézkedésekkel szemben, mivel bár állami támogatásnak minősülnek, az EK 87. cikk (3) bekezdésének c) pontja értelmében összeegyeztethetők voltak, illetve továbbra is összeegyeztethetők a közös piaccal" (az említett határozat 46. pontjának második francia bekezdése).

Az Elsőfokú Bíróság előtti eljárás

10 Az Elsőfokú Bíróság Hivatalához 2003. január 30-án benyújtott keresetével a fellebbező a vitatott határozat megsemmisítését kérte, és a Bizottság költségek viselésére való kötelezését.

11 Az Elsőfokú Bíróság Hivatalához 2003. március 17-én benyújtott külön beadványában a Bizottság az Elsőfokú Bíróság eljárási szabályzata 114. cikke szerinti elfogadhatatlansági kifogást emelt, amellyel kérte, hogy ez utóbbi utasítsa el az elé terjesztett keresetet mint nyilvánvalóan elfogadhatatlant, és a fellebbezőt kötelezze a költségek viselésére.

12 Az elfogadhatatlansági kifogásra tett, 2003. május 16-án benyújtott észrevételeiben a fellebbező annak elutasítását kérte, és a Bizottságnak az e kifogással kapcsolatban felmerült költségek viselésére való kötelezését.

13 2003. június 18-i végzésével az Elsőfokú Bíróság kibővített második tanácsának elnöke a felek meghallgatását követően megengedte a Dán Királyság és a Norvég Királyság beavatkozását a Bizottság kereseti kérelmének támogatására. A beavatkozók nem nyújtottak be a kereset elfogadhatóságára vonatkozó beadványt.

A megtámadott végzés

14 A vitatott határozat megsemmisítése iránt előterjesztett keresetének alátámasztására a fellebbező három jogalapra hivatkozott, amelyeket először is az EK 88. cikk (2) bekezdésének és a gondos ügyintézés elvének megsértésére alapított, mivel a Bizottság nem indította meg az e rendelkezésben előírt vizsgálati eljárást, másodszor a közösségi iránymutatásokkal összefüggésben értelmezett EK 87. cikk (3) bekezdésének és a bizalomvédelem elvének megsértésére, valamint harmadszor nyilvánvaló értékelési hibára.

15 A megtámadott végzés 24. pontjában az Elsőfokú Bíróság emlékeztetett arra, hogy amennyiben a Bizottság, az EK 88. cikk (2) bekezdése szerinti hivatalos eljárás megindítása nélkül, az ugyanezen cikk (3) bekezdése alapján hozott határozatával megállapítja, hogy valamely támogatás összeegyeztethető a közös piaccal, az említett (2) bekezdés értelmében vett érintett személy által az ilyen határozat ellen benyújtott megsemmisítés iránti keresetet a közösségi bíróság akkor nyilvánítja elfogadhatónak, ha azzal a felperes az utóbbi rendelkezés által biztosított eljárási jogait kívánja védelmezni.

16 A megtámadott végzés 25. pontjában az Elsőfokú Bíróság kifejtette, hogy az EK 88. cikk (2) bekezdése értelmében vett érintettek – akik ennélfogva az EK 230. cikk negyedik bekezdése alapján megsemmisítés iránti keresetet nyújthatnak be – így azok a személyek, vállalkozások vagy egyesületek, amelyek érdekeit esetleg sérti valamely támogatás nyújtása, azaz különösen e támogatás kedvezményezettjeinek versenytárs vállalkozásai és a szakmai szervezetek (a 323/82. sz., Intermills kontra Bizottság ügyben 1984. november 14-én hozott ítélet [EBHT 1984., 3809. o.] 16. pontja és a C-78/03. P. sz., Bizottság kontra Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum ügyben 2005. december 13-án hozott ítélet [EBHT 2005., I-10737. o.] 36. pontja).

17 A vitatott végzés 26. pontjában az Elsőfokú Bíróság kifejtette, hogy ezzel szemben ha a felperes a támogatást értékelő határozat megalapozottságát vonja kétségbe, akkor azt is bizonyítania kell, hogy a 25/62. sz., Plaumann kontra Bizottság ügyben 1963. július 15-én hozott ítéletből (EBHT 1963., 197. o.) eredő ítélkezési gyakorlat értelmében vett sajátos helyzetben van. Ez különösen olyan esetben van így, ha a szóban forgó határozat tárgyát képező támogatás a felperes piaci helyzetét lényeges mértékben érinti.

18 A megtámadott végzés 28. pontjában az Elsőfokú Bíróság kimondta:

„Amennyiben a felperes – mint a jelen ügyben felhozott első jogalapjával – az EK 88. cikk (2) bekezdésében biztosított eljárási jogait kívánja védelmezni a kifogást nem tartalmazó határozat megsemmisítése érdekében, a közösségi bíróság akkor tekinti elfogadhatónak keresetét, ha e felperes az EK 88. cikk (2) bekezdésének értelmében vett érintettnek minősül (a [fent hivatkozott] Bizottság kontra [Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum] ügyben […] hozott ítélet 35. és 36. pontja)."

19 A megtámadott végzés 30–33. pontjában az Elsőfokú Bíróság a következőket mondta ki:

„30 […] korábban már megállapításra került, hogy az EK 230. cikk alapján az állami támogatások terén a hivatalos vizsgálati eljárás megindítása nélkül elfogadott határozattal szemben benyújtott megsemmisítés iránti kereset elfogadhatatlan, amennyiben a támogatás nyújtása nem befolyásolta a felperes piaci versenyhelyzetét (az Elsőfokú Bíróság T-188/95. sz., Waterleiding Maatschappij kontra Bizottság ügyben 1998. szeptember 16-án hozott ítéletének [EBHT 1998., II-3713. o.] 62. pontja, és lásd ebben az értelemben az Elsőfokú Bíróság T-69/96. sz., Hamburger Hafen- und Lagerhaus és társai kontra Bizottság ügyben 2001. március 21-én hozott ítéletének [EBHT 2001., II-1037. o.] 41. pontját). Ugyanígy megállapításra került az is, hogy az olyan felperesnek, amely nem olyan vállalkozás, amelynek versenyhelyzetét a támogatásnak minősített állami intézkedések befolyásolták, nincs olyan személyes érdeke, amely alapján az EK 88. cikk (2) bekezdése szerinti eljárás megindításának Bizottság általi mellőzése ellen benyújtott keresetben ezen intézkedések állítólagos versenytorzító hatására hivatkozhatna (lásd ebben az értelemben az Elsőfokú Bíróság T-178/94. sz., ATM kontra Bizottság ügyben 1997. december 18-án hozott ítéletének [EBHT 1997., I-4737. o.] 63. pontját és [az Elsőfokú Bíróság T-41/01. sz.], Pérez Escolar kontra Bizottság ügyben [2003. június 25-én] hozott ítéletének [(EBHT 2003., II-2157. o.)] 46. pontját).

31 Márpedig sem a felperes mint a tengerészek érdekképviseleti szervezete, sem annak tagjai nem versenytársai a szóban forgó támogatás vitatott határozatban megjelölt kedvezményezettjeinek, azaz a DIS-lajstromba bejegyzett hajótulajdonosoknak.

32 Így a felperes maga nem hivatkozhat arra, hogy a szóban forgó támogatás [befolyásolja] saját versenyhelyzetét. Egyfelől korábban megállapításra került, hogy az állítólagosan állami támogatásban részesült vállalkozás munkavállalóinak társulása semmiképp sem állhat versenyhelyzetben e vállalkozással ([a fent hivatkozott] ATM kontra Bizottság ügyben […] hozott ítélet 63. pontja). Másfelől, amennyiben a felperes a más tengerész érdekképviseleti szervezetekkel szembeni, az érintett területen kötendő kollektív szerződések tárgyalásakor fennálló versenyhelyzetére hivatkozik, elegendő emlékeztetni arra, hogy a kollektív munkaügyi tárgyalások keretében kötött megállapodások nem tartoznak a versenyjog hatálya alá [arról, hogy a kollektív szerződések az EK 3. cikk g) pontja és az EK 81. cikk hatályán kívül állnak, lásd a Bíróság C-67/96. sz. Albany-ügyben 1999. szeptember 21-én hozott ítéletének (EBHT 1999., I-5751. o.) 52–60. pontját].

33 Ugyanígy a felperes tagjait illetően az iratokban semmi sem utal arra, hogy e tengerészek nem tartoznak az EK 39. cikk értelmében vett munkavállaló fogalmának hatálya alá, vagyis olyan személyek közé, akik más részére és irányítása alatt ellenszolgáltatás fejében valamilyen tevékenységet végeztek. Ennélfogva mint munkavállalók, maguk nem minősülnek vállalkozásoknak (a Bíróság C-22/98. sz., Becu és társai ügyben 1999. szeptember 16-án hozott ítélet [EBHT 1999., I-5665. o.] 26. pontja).”

20 Másfelől a megtámadott végzés 35. pontjában az Elsőfokú Bíróság e tekintetben az Elsőfokú Bíróság T-189/97. sz., Comité d’entreprise de la Société française de production és társai kontra Bizottság ügyben 1998. február 18-án hozott végzésének (EBHT 1998., II-335. o.) 41. pontjára hivatkozva emlékeztetett arra, hogy nem kizárt, hogy a támogatásban részesülő vállalkozás munkavállalóit képviselő szervezetek mint az EK 88. cikk (2) bekezdésének értelmében vett érintettek benyújthassák a szociális jellegű megfontolásokra vonatkozó észrevételeiket a Bizottságnak, amelyeket az adott esetben figyelembe vehet. Mindazonáltal ugyanezen végzés 36. pontjában az Elsőfokú Bíróság kimondta, hogy a DIS-lajstrommal kapcsolatban felmerülő szociális megfontolások elsősorban e lajstromnak a 408. törvénnyel történt létrehozásából erednek, és nem a velejáró adóintézkedésekből, valamint hogy a Bizottság úgy vélte, hogy az említett lajstrom létrehozása nem minősült állami támogatásnak, így az állami intézkedések közös piaccal való összeegyeztethetőségének vizsgálatát kizárólag a szóban forgó adóintézkedésekre korlátozta. Az Elsőfokú Bíróság ugyanezen 36. pontban kimondta, hogy a DIS-lajstrom szociális megfontolásai csak közvetett módon kapcsolódnak a vitatott határozat tárgyához, és a fellebbező ezért nem hivatkozhatott ezekre a szociális megfontolásokra a személyében való érintettség bizonyításához.

21 Az Elsőfokú Bíróság a megtámadott végzés 37. pontjában a fellebbező azon érvét is elutasította, miszerint személyében érintettnek tekinthető pusztán amiatt, mert a szóban forgó adóintézkedésekkel létrehozott jövedelemadó-mentességet élvező tengerészek bérköltségének csökkentése révén nyújtották a szóban forgó támogatást a kedvezményezetteknek. Az Elsőfokú Bíróság szerint a vitatott határozatot a támogatás kedvezményezettjei által élvezett előnyökre, nem pedig a támogatás nyújtásának módjára alapították.

22 Végül az Elsőfokú Bíróság kimondta, hogy a fellebbező nem bizonyította, hogy tárgyalói minőségében fennálló érdekeit a szóban forgó adóintézkedésekből eredő támogatás közvetlenül érinthette. Utalva a 67/85., 68/85. és 70/85. sz., Kwekerij van der Kooy és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben 1988. február 2-án hozott ítéletre (EBHT 1988., 219. o.) és a C-313/90. sz., CIRFS és társai kontra Bizottság ügyben 1993. március 24-én hozott ítéletre (EBHT 1993., I-1125. o.), a megtámadott végzés 39. és 40. pontjában az Elsőfokú Bíróság megállapította, hogy önmagában az a tény, hogy a fellebbező panaszt emelt a Bizottságnál a szóban forgó támogatással szemben, nem jelenti azt, hogy ez őt egyénítené. Még ha ez utóbbi valószínűleg egyike is volt a dán lajstromok valamelyikébe bejegyzett hajókon foglalkoztatott tengerészek érdekeit védő kollektív szerződéseket tárgyaló feleknek, és mint ilyen, szerepet játszhatott a támogatás hajótulajdonosok részére történő nyújtásának mechanizmusában, az Elsőfokú Bíróság megállapította, hogy a felperes akkor sem bizonyította, hogy a jelen ügyben hivatkozott közösségi iránymutatás kidolgozásáról a Bizottsággal, illetőleg a szóban forgó adóintézkedések elfogadásáról a Bizottsággal vagy a dán kormánnyal tárgyalt volna.

23 Az Elsőfokú Bíróság a megtámadott végzés 41. és 42. pontjában kimondta, hogy a vitatott határozat sem a fellebbezőt, sem annak tagjait nem érinti személyükben, következésképpen az ez utóbbi által benyújtott kereset elfogadhatatlan az EK 230. cikk szerinti kereshetőségi jog hiánya miatt.

A fellebbezés

24 A fellebbező az alábbiakat kéri a Bíróságtól:

– a megtámadott végzést teljes egészében helyezze hatályon kívül;

– az Elsőfokú Bírósághoz benyújtott keresetet nyilvánítsa elfogadhatónak, és

– a Bizottságot kötelezze a fellebbezéssel kapcsolatban felmerülő költségek viselésére.

25 A Bizottság a fellebbezés elutasítását kéri, és a fellebbező költségek viselésére való kötelezését.

26 Fellebbezése alátámasztására a fellebbező négy jogalapra hivatkozik. Az elsőt arra alapítja, hogy az Elsőfokú Bíróság túl tágan alkalmazta a fent hivatkozott Albany-ügyben hozott ítéletből eredő ítélkezési gyakorlatot annak megállapítása érdekében, hogy a fellebbező versenyhelyzetét nem befolyásolta a szóban forgó adóintézkedésekből eredő támogatás. A második jogalap arra vonatkozik, hogy az Elsőfokú Bíróság tévesen alkalmazta a jogot, amikor úgy ítélte meg, hogy a fellebbező nem hivatkozhatott a közösségi iránymutatásból eredő szociális megfontolásokra annak bizonyítására, hogy őt a vitatott határozat személyében érinti. A harmadik jogalapot a fellebbező arra alapítja, hogy a fent hivatkozott Plaumann kontra Bizottság ügyben és a fent hivatkozott Bizottság kontra Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum ügyben hozott ítéletekből eredő ítélkezési gyakorlatot az Elsőfokú Bíróság tévesen alkalmazta, amennyiben megállapította, hogy a fellebbező nem volt személyében érintettnek tekinthető pusztán amiatt, hogy a szóban forgó adóintézkedésekből eredő támogatást a jövedelemadó-mentességet élvező tengerészek bérkövetelésének csökkentése révén nyújtották. Negyedik jogalapjával a fellebbező arra hivatkozik, hogy az Elsőfokú Bíróság helytelenül alkalmazta a Kwekerij van der Kooy és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben

hozott ítéletből és a CIRFS és társai kontra Bizottság ügyben hozott ítéletből eredő ítélkezési gyakorlatot, amikor megállapította, hogy a szóban forgó adóintézkedések nem érintették fellebbező tárgyalói minőségében fennálló érdekeit.

Előzetes észrevételek

27 A fellebbezés alátámasztására felhozott jogalapok vizsgálata előtt fel kell idézni a kereshetőségi jogra vonatkozó szabályokat, amelyek abban az esetben relevánsak, ha az állami támogatásról szóló bizottsági határozattal szemben nem azon tagállam kíván fellépni, amely e határozat címzettje, hanem más jogalany.

28 Az EK 230. cikk negyedik bekezdése szerint természetes vagy jogi személy csak akkor nyújthat be keresetet más személynek címzett határozat ellen, ha az őt közvetlenül és személyében érinti.

29 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint azon alanyok, akik nem címzettjei a határozatnak, csak akkor állíthatják, hogy személyükben érintettek, ha ez a határozat sajátos jellemzőik vagy őket minden más személytől megkülönböztető ténybeli helyzet folytán vonatkozik rájuk, és ezáltal az e határozat címzettjéhez hasonló módon egyéníti őket (lásd különösen a fent hivatkozott Plaumann kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 223. pontját, a C-198/91. sz., Cook kontra Bizottság ügyben 1993. május 19-én hozott ítélet hozott ítélet [EBHT 1993., I-2487. o.] 20. pontját; a C-225/91. sz., Matra kontra Bizottság ügyben 1993. június 15-én hozott ítélet [EBHT 1993., I-3203. o.] 14. pontját; a fent hivatkozott Bizottság kontra Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum ügyben hozott ítélet 33. pontját, valamint a C-487/06. P. sz., British Aggregates kontra Bizottság ügyben 2008. december 22-én hozott ítélet [EBHT 2008., I-10505. o.] 26. pontját).

30 Mivel az elsőfokú eljárásban előterjesztett kereset állami támogatásról szóló bizottsági határozatot érint, emlékeztetni kell arra, hogy az EK 88. cikk szerinti, állami támogatásokra irányuló vizsgálati eljárás keretében meg kell különböztetni egyrészről

a támogatásoknak az e cikk (3) bekezdése szerinti előzetes vizsgálatára irányuló eljárást, amelynek célja pusztán az, hogy a Bizottság előzetes véleményt formálhasson az adott támogatás részleges vagy teljes összeegyeztethetőségéről, másrészről pedig az ugyanezen cikk (2) bekezdése szerinti vizsgálati eljárást. Csak ez utóbbi vizsgálati eljárás keretében – amelynek célja, hogy a Bizottság számára lehetővé tegye az ügy valamennyi körülményéről való teljes körű tájékozódást – írja elő a Szerződés a Bizottság számára azt a kötelezettséget, hogy az érintetteket felhívja észrevételeik megtételére (lásd a fent hivatkozott Cook kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 22. pontját, a fent hivatkozott Matra kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 16. pontját, a C-367/95. P. sz., Bizottság kontra Sytraval és Brink's France ügyben 1998. április 2-án hozott ítélet [EBHT 1998., I-1719. o.] 38. pontját, a fent hivatkozott Bizottság kontra Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum ügyben hozott ítélet 34. pontját, valamint a fent hivatkozott British Aggregates kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 27. pontját).

31 Ebből következik, hogy amennyiben a Bizottság az EK 88. cikk (2) bekezdése szerinti hivatalos vizsgálati eljárás megindítása nélkül az ugyanezen cikk (3) bekezdése alapján hozott határozatával megállapítja, hogy valamely támogatás összeegyeztethető a közös piaccal, az említett eljárási garanciák kedvezményezettjei e garanciák tiszteletben tartását csak akkor képesek érvényesíteni, ha lehetőségük van arra, hogy e határozatot a közösségi bíróság előtt megtámadják. Ezért az EK 88. cikk (2) bekezdése értelmében vett érintett személy által az ilyen határozat ellen benyújtott megsemmisítés iránti keresetet a közösségi bíróság akkor nyilvánítja elfogadhatónak, ha azzal a felperes az utóbbi rendelkezés által biztosított eljárási jogait kívánja védelmezni (a fent hivatkozott Bizottság kontra Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum ügyben hozott ítélet 35. pontja és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat, valamint a fent hivatkozott British Aggregates kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 28. pontja).

32 A Bíróság kimondta, hogy az ilyen érintettek azok a személyek, vállalkozások vagy egyesületek, amelyek érdekeit esetleg sérti valamely támogatás megadása, azaz különösen azon vállalkozások, amelyek e támogatás kedvezményezettjeinek versenytársai, és az érdekképviseleti szervezetek (a fent hivatkozott Bizottság kontra Sytraval és Brink's France ügyben hozott ítélet 41. pontja, a fent hivatkozott Bizottság kontra Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum ügyben hozott ítélet 36. pontja, valamint a fent hivatkozott British Aggregates kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 29. pontja).

33 E tekintetben nem kizárt, hogy a munkavállalói érdekképviseleti szervezetet az EK 88. cikk (2) bekezdése értelmében vett „érintettnek" tekintsenek, amennyiben e szervezet bizonyítja, hogy magának a szervezetnek vagy tagjainak érdekeit esetleg

sérti valamely támogatás nyújtása. Az érdekképviseleti szervezetnek azonban a jog által megkövetelt módon bizonyítania kell, hogy a támogatásnak valószínűleg konkrét hatása lesz a saját, illetve az általa képviselt tengerészek érdekeire.

34 A Bíróság kimondta azt is, hogy ezzel szemben, ha a felperes a támogatást vizsgáló határozatnak mint ilyennek a megalapozottságát vonja kétségbe, akkor pusztán az a körülmény, hogy a felperes az EK 88. cikk (2) bekezdése értelmében vett érintett félnek tekinthető, nem elegendő a kereset elfogadhatóságához. A felperesnek azt is bizonyítania kell, hogy a fent hivatkozott Plaumann kontra Bizottság ügyben hozott ítélet értelmében vett sajátos helyzetben van. Ez különösen olyan esetben van így, ha a megtámadott határozat tárgyát képező támogatás a felperes piaci helyzetét érzékelhetően érinti (a 169/84. sz., Cofaz és társai kontra Bizottság ügyben 1986. január 28-án hozott ítélet [EBHT 1986., 391. o.] 22–25. pontja, a fent hivatkozott Bizottság kontra Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum ügyben hozott ítélet 37. pontja, a C-75/05. P. és C-80/05. P. sz., Németország és társai kontra Kronofrance ügyben 2008. szeptember 11-én hozott ítélet [EBHT 2008.,I-6619. o.] 40. pontja, valamint a fent hivatkozott British Aggregates kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 35. pontja).

35 Igaz, amint a 659/1999 rendelet 4. cikkének (3) bekezdéséből kitűnik, a Bizottság akkor hoz kifogást nem tartalmazó határozatot, ha úgy találja, hogy nem merül fel kétség a bejelentett intézkedés közös piaccal való összeegyeztethetőségét illetően. Amennyiben a felperes az ilyen határozat megsemmisítését kéri, lényegében azt vitatja, hogy a támogatásra vonatkozó határozatot anélkül fogadták el, hogy a Bizottság hivatalos vizsgálati eljárást indított volna, és ezzel megsértette eljárási jogait. Annak érdekében, hogy keresete sikeres legyen, a felperes bizonyíthatja, hogy a szóban forgó intézkedés összeegyeztethetőségének kétségeket kellett volna ébresztenie. Az ilyen érvelés azonban nem változtathatja meg a kereset tárgyát és annak elfogadhatóságának feltételeit sem.

36 Meg kell állapítani, hogy a jelen esetben – amint az világosan kitűnik mind a megtámadott végzésből, mind az elsőfokú eljárás irataiból – a fellebbező által előterjesztett kereset első jogalapja az őt az EK 88. cikk (2) bekezdése alapján megillető eljárási jogok védelmezésére irányult azáltal, hogy megkérdőjelezte azt a tényt, hogy a jelen ügy körülményei között nem indították meg az e rendelkezésben előírt hivatalos vizsgálati eljárást, amelyet az Elsőfokú Bíróság kifejezetten elismert az említett végzés 28. pontjában.

37 A megtámadott végzés 8. pontjából az is következik, hogy az Elsőfokú Bíróság kibővített második tanácsának elnöke a felek meghallgatását követően 2005. február 16-i végzésével a Bíróságnak a fent hivatkozott Bizottság kontra Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum ügyben hozott ítélete kihirdetéséig felfüggesztette az Elsőfokú Bíróság elé terjesztett kereset tárgyában folyamatban levő eljárást, megállapítva, hogy az említett keresetet a Bizottság olyan határozata ellen terjesztették elő, amelyet az az EK 88. cikk (2) bekezdésében előírt hivatalos vizsgálati eljárás megindítása nélkül hozott.

38 Másfelől a fent hivatkozott Bizottság kontra Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum ügyben hozott ítéletre tekintettel az Elsőfokú Bíróság 2006. január 24-i levelében felszólította a feleket, hogy tegyék meg észrevételeiket ezen ítéletre, és különösen arra vonatkozóan, hogy a fellebbező keresetére alkalmazható-e a fent hivatkozott Cook kontra Bizottság ügyben hozott ítéletből eredő ítélkezési gyakorlat – amelyre a Bíróság ezen ítélet 35. és 36. pontjában e kereset elfogadhatóságával kapcsolatban hivatkozott –, valamint az említett 36. pont értelmében a felperes érintett személyként történő minősítésére vonatkozóan.

39 Következésképpen az Elsőfokú Bíróság előtt felhozott, a hivatalos vizsgálati eljárás megindításának mellőzésére vonatkozó első jogalappal a fellebbező – amint az a megtámadott végzés 28. pontjából kifejezetten kitűnik – annak meghatározására törekedett, hogy az EK 88. cikk (2) bekezdésének értelmében érintettnek tekinthető-e.

40 E megfontolások fényében kell tehát megvizsgálni a fellebbező által a fellebbezése alátámasztására felhozott négy jogalapot.

Az első jogalapról

A felek érvei

41 A fellebbező megítélése szerint az Elsőfokú Bíróság túl tágan értelmezte a fent hivatkozott Albany-ügyben hozott ítéletből eredő ítélkezési gyakorlatot, amikor annak érdekében utalt vissza ezen ítéletre, hogy megállapítsa, a fellebbező nem hivatkozhat a más tengerész-érdekképviseleti szervezetekkel szembeni, a kollektív szerződések tárgyalásakor fennálló versenyhelyzetére. Ebben az ítéletben, amely az EK-Szerződés 90. cikke (jelenleg EK 86. cikk) értelmében az EK-Szerződésnek a közvállalkozásokra alkalmazandó 85. cikkére (jelenleg EK 81. cikk) vonatkozott, a Bíróság e tekintetben nem utalt olyan kapcsolatra, amely a kollektív szerződések és az EK-Szerződés 92. cikke (jelenleg, módosítást követően EK 87. cikk) és az EK-Szerződés 93. cikke (jelenleg EK 88. cikk) szerinti állami támogatásra vonatkozó szabályok alkalmazása között fennállna.

42 A Bizottság megítélése szerint az első jogalapot mint hatástalant, vagy másodlagosan mint megalapozatlant el kell utasítani. Azzal érvel, hogy az Elsőfokú Bíróság által a megtámadott végzés 32. pontjának első részében hivatkozott ítélkezési gyakorlat, azaz a fent hivatkozott ATM kontra Bizottság ügyben hozott ítélet elegendő volt ahhoz, hogy alátámassza az Elsőfokú Bíróság azon megállapítását, hogy a fellebbező keresete e versenyhelyzetére vonatkozó részében elfogadhatatlan. E körülmények között a Bizottság álláspontja az, hogy a fellebbező azon érve, miszerint a fent hivatkozott Albany-ügyben hozott ítélet nem releváns, hatástalan, és a Bíróságnak e fellebbezési jogalapot nem szükséges érdemben megvizsgálnia.

43 Mindenesetre a megtámadott végzés 32. pontjának második részét illetően a Bizottság arra hivatkozik, hogy a fent hivatkozott Albany-ügyben hozott ítélet, valamint mindazon ítéletek, amelyek azt a későbbiekben megerősítették, arra utalnak, hogy a kollektív szerződésekre vonatkozó tárgyalások nem tartoznak a Szerződés versenyszabályai alá, ideértve az állami támogatásra vonatkozó szabályokat is. A kollektív munkaügyi megállapodások nem minősülnek az EK 81. cikk értelmében vett „árunak", és nem tekinthetők az EK 87. cikk értelmében vett „termelésnek". Az érdekképviseleti szervezetek e szerződések tárgyalása során tehát nem minősülhetnek az e rendelkezések értelmében vett „árukat" termelő „vállalkozásoknak".

A Bíróság álláspontja

44 Annak megállapítása érdekében, hogy a fellebbezőt az EK 88. cikk (2) bekezdésének értelmében vett érintettnek kell-e tekinteni, és hogy ennek következtében keresetét elfogadhatónak kell-e nyilvánítani, az Elsőfokú Bíróság először is azt a kérdést vizsgálta meg, hogy a támogatás nyújtása befolyásolja-e a fellebbező piaci versenyhelyzetét.

45 A Bizottság azon érve, miszerint a fent hivatkozott ATM kontra Bizottság ügyben hozott ítélet önmagában elegendő volt ahhoz, hogy a fellebbezőnek a versenyhelyzetére vonatkozó érveit elutasítsák, nem fogadható el. A megtámadott végzés 32. pontjának első része ugyanis a fellebbezőnek a tagjai munkáltatóival, azaz a szóban forgó adóintézkedésekből eredő támogatásban részesülő hajótulajdonosokkal szembeni állítólagos versenyhelyzetére vonatkozik, és nem annak a más érdekképviseleti szervekkel szemben a kollektív szerződések tárgyalásakor fennálló állítólagos versenyhelyzetére, amely tehát önálló érvet jelent ugyanezen 32. pont második részében.

46 Még ha a fellebbező hivatkozott is volna arra, hogy a hajótulajdonosokkal szemben versenyhelyzetben volt – amit a tárgyaláson vitattak –, továbbra is lehetősége lett volna arra, hogy a fent hivatkozott ATM kontra Bizottság ügyben hozott ítélet ellenére megpróbálja bizonyítani az abból eredő kereshetőségi jogát, hogy a támogatás nyújtása esetlegesen sérti érdekeit, mivel az említett intézkedések hatással vannak az azon érdekképviseleti szervezetekkel szemben fennálló versenyhelyzetére, amelyeknek tagjait a DIS-lajstromba bejegyzett hajókon foglalkoztatják.

47 A fent hivatkozott Albany-ügyben hozott ítéletnek az Elsőfokú Bíróság által a megtámadott végzés 32. pontjában adott értelmezését illetően emlékeztetni kell arra, hogy az ezen ítélet alapjául szolgáló ügy tárgya olyan kollektív szerződés formájában kötött megállapodás volt, amely egy textilipari nyugdíjalap által igazgatott kiegészítő nyugdíjrendszert hozott létre, amelybe a belépést az állam kötelezővé tehette. Az Albany International BV textilipari vállalkozás egy bizonyos időszakra vonatkozóan megtagadta a járulékok befizetését az említett alapba azzal az indokkal, hogy az ezen alapba való kötelező belépés – amelynek címén az említett járulékokat követelték tőle – ellentétes többek között a Szerződés 85. cikkének (1) bekezdésével.

48 A Szerződés 85. cikke (1) bekezdésének az említett körülmények között való alkalmazhatatlanságáról való döntés előtt a Bíróság a fent hivatkozott Albany-ügyben hozott ítélet 54. pontjában egyfelől emlékeztetett arra, hogy az EK-Szerződés 3. cikkének g) és i) pontja (jelenleg, módosítást követően, az EK 3. cikk (1) bekezdésének g) és i) pontja) értelmében a Közösség tevékenysége nemcsak olyan rendszert foglal magában, amely „megakadályozza a belső piaci verseny torzulását", hanem kiterjed a „szociálpolitikára" is. Az EK-Szerződés 2. cikke (jelenleg, módosítást követően, EK 2. cikk) ugyanis megfogalmazza, hogy a Közösség feladata többek között, hogy „előmozdítsa a gazdasági tevékenységek harmonikus és kiegyensúlyozott fejlődését" és „a foglalkoztatottság és a szociális védelem magas szintjét".

49 Másfelől az EK 136. cikk első bekezdéséből következik, hogy a Közösség és a tagállamok célkitűzése többek között a foglalkoztatás, az élet- és munkakörülmények javítása – lehetővé téve ezáltal a fejlődési folyamat fenntartása mellett ezek összehangolását –, a megfelelő szociális védelem, a szociális partnerek közötti párbeszéd. Az EK 138. cikk (1) bekezdése értelmében a Bizottság feladata elősegíteni a szociális partnerek közösségi szintű konzultációját, amely párbeszéd e partnerek szándékától függően szerződéses kapcsolatokat eredményezhet. A Bizottság továbbá megtesz minden szükséges intézkedést, hogy megkönnyítse a felek közötti párbeszédet a számukra nyújtott kiegyensúlyozott támogatás biztosításával (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Albany-ügyben hozott ítélet 55–58. pontját az EGK-Szerződésnek és a Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága kivételével az Európai Közösségek tagállamai között létrejött szociálpolitikáról szóló megállapodásnak (HL C 191., 91. o.) az Amszterdami szerződés hatálybalépése előtti rendelkezései vonatkozásában).

50 A fent hivatkozott Albany-ügyben hozott ítéletben a Bíróság megállapította, hogy a munkáltatókat és munkavállalókat képviselő szervezetek közötti kollektív szerződések kétségkívül bizonyos versenykorlátozó hatásokkal járnak. A Bíróság álláspontja mindazonáltal az, hogy az e szerződésekben foglalt szociálpolitikai célokat súlyosan aláásnák, ha a szociális partnerek a Szerződés 85. cikke (1) bekezdésének hatálya alá tartoznának a foglalkoztatási és munkakörülmények javítását célzó intézkedések kialakítására való közös törekvésük során. A Bíróság másfelől megvizsgálta, hogy az említett Albany-ügyben hozott ítélet alapjául szolgáló ügy tárgyát képező megállapodás jellege és célja indokolja-e annak a Szerződés e rendelkezésének hatálya alól való kivonását, és megállapította, hogy ebben az esetben indokolt volt

a megállapodásnak az említett 85. cikk (1) bekezdésének hatálya alól történő kivonása (lásd a fent hivatkozott Albany-ügyben hozott ítélet 59–64. pontját).

51 A fent hivatkozott Albany-ügyben hozott ítéletből, valamint a későbbiekben azt megerősítő ítéletekből következik tehát, hogy az illetékes hatóságok és bíróságok feladata, hogy esetről esetre megvizsgálják, hogy az érintett megállapodás jellege és célja, valamint az általa követett szociálpolitikai célkitűzések indokolják-e annak az EK 81. cikk (1) bekezdésének hatálya alól történő kivonását (lásd ebben az értelemben különösen a C-222/98. sz. Van der Woude-ügyben 2000. szeptember 21-én hozott ítélet [EBHT 2000., I-7111. o.] 23. pontját).

52 A jelen esetben, amint az a megtámadott végzés 34. pontjából következik, a fellebbező mint a munkavállalókat képviselő szervezet jellegénél fogva tagjai közös érdekeinek képviseletére jött létre. Az Elsőfokú Bírósághoz benyújtott, a megtámadott végzés 17. és 20. pontjában ismertetett észrevételei értelmében e szervezet olyan gazdasági szereplő, amely a munkaerő vállalkozások részére történő rendelkezésre bocsátásának körülményeiről és feltételeiről tárgyal. Álláspontja szerint a szóban forgó adóintézkedésekből eredő támogatás befolyásolja tagjainak a nem közösségi tengerészekkel szembeni versenyképességét a tengeri hajózási társaságoknál – azaz ezen támogatás címzettjeinél – való munkakeresés során, ennélfogva magának a fellebbezőnek a piaci helyzete is érintett a munkaerő említett társaságok részére történő rendelkezésre bocsátásának piacán fennálló versenyképességét illetően, és következésképpen tagjai toborzását illetően is.

53 Emlékeztetni kell arra is, hogy a fellebbező tiltakozott a DIS-lajstromra alkalmazandó dán szabályozás és különösen a szóban forgó adóintézkedések ellen azzal az indokkal egyfelől, hogy e lajstrom lehetővé tette az abba bejegyzett hajótulajdonosok számára, hogy harmadik országok állampolgárságával rendelkező tengerészeket alkalmazzanak az utóbbiak nemzeti jogának megfelelő díjazás ellenében, és másfelől, hogy az említett, a vitatott határozat tárgyát képező adóintézkedések lehetővé tették valamennyi, a DIS-lajstromba bejegyzett hajón foglalkoztatott tengerész jövedelemadó alóli mentesítését, anélkül hogy különbséget tettek volna a tagállamok állampolgárságával rendelkező tengerészek és a harmadik államból származó tengerészek között.

54 Ebből következik, hogy a fent hivatkozott Albany-ügyben hozott ítélet alapjául szolgáló ügytől eltérően a jelen esetben nem az egyrészről a fellebbező vagy más érdekképviseleti szervek, és másrészről a szóban forgó adóintézkedésekből eredő támogatásban részesülő hajótulajdonosok között létrejött kollektív szerződések versenytorzító hatásáról van szó, hanem arról a kérdésről, hogy a fellebbezőnek a más érdekképviseleti szervekkel szembeni versenyhelyzetét befolyásolta-e az említett támogatás oly módon, hogy ezáltal ez utóbbit az EK 88. cikk (2) bekezdésének értelmében vett érintettnek kell-e tekinteni, és e körülmények között a vitatott határozattal szemben előterjesztett megsemmisítés iránti keresetét elfogadhatónak kell-e minősíteni.

55 Márpedig abból, hogy valamely megállapodás jellegénél, céljánál és az általa követett szociálpolitikai célkitűzéseknél fogva kivonható az EK 81. cikk (1) bekezdése rendelkezéseinek hatálya alól, nem vonható le az a következtetés, hogy a kollektív munkaügyi tárgyalások vagy az abban részes felek szintén teljes egészükben és automatikusan kivonhatók a Szerződés állami támogatásokra vonatkozó rendelkezéseinek hatálya alól, vagy hogy az ezen felek által esetlegesen előterjesztett megsemmisítés iránti kereset szinte automatikusan elfogadhatatlannak tekinthető e tárgyalásokban való részvételük tekintetében.

56 Nehéz ugyanis megállapítani, hogy a kollektív szerződések által követett szociálpolitikai célkitűzéseket milyen módon sérthetné komolyan – amely kockázat az okát képezte annak, hogy a fent hivatkozott Albany-ügyben hozott ítéletben az említett megállapodásokat kizárták a Szerződés 85. cikke (1) bekezdésének hatálya alól – annak elismerése, hogy a fellebbezőhöz hasonló érdekképviseleti szervezet tagjai munkakörülményeinek és munkafeltételeinek tárgyalása során versenyhelyzetben lehet más olyan érdekképviseleti szervezetekkel, amelyek tagjaira eltérő bérfeltételek vonatkoznak a DIS-lajstromhoz hasonló lajstrom létrehozása miatt.

57 Ellenkezőleg, eleve kizárni annak lehetőségét, hogy a jelen eljárás alapjául szolgálóhoz hasonló ügyben valamely érdekképviseleti szervezet – a kollektív munkaügyi tárgyalások során betöltött szerepére, valamint a Bizottság által a közös piaccal összeegyeztethető támogatásnak minősített nemzeti adóintézkedések e szerepre gyakorolt hatására hivatkozva – bizonyítsa, hogy az EK 88. cikk (2) bekezdésének értelmében vett érintett személynek minősül, sértené a szociálpolitika azon célkitűzéseit, amelyek alapján a Bíróság az érintett kollektív szerződést kizárta a Szerződés 85. cikke (1) bekezdésének hatálya alól a fent hivatkozott Albany-ügyben hozott ítéletében.

58 E megállapítást támasztja alá, hogy mivel a Közösségnek nemcsak gazdasági, hanem szociális célja is van, a Szerződésnek az állami támogatásokra és a versenyre vonatkozó rendelkezéseiből eredő jogokat adott esetben egyensúlyba kell hozni a szociálpolitika céljaival, amelyek között – ahogyan az az EK 136. cikk első bekezdéséből kitűnik – szerepel különösen az élet- és munkakörülmények javítása – lehetővé téve ezáltal a fejlődési folyamat fenntartása mellett ezek összehangolását –, a megfelelő szociális védelem és a szociális partnerek közötti párbeszéd (lásd ebben az értelemben a Szerződésnek a letelepedés szabadságára vonatkozó rendelkezéseit illetően a C-438/05. sz., International Transport Workers' Federation és Finnish Seamen's Union ügyben 2007. december 11-én hozott ítélet [EBHT 2007., I-10779. o.] 79. pontját).

59 Igaz, amint az a jelen ítélet 33. pontjából is kitűnik, a fellebbezőnek a jog által megkövetelt módon mindig bizonyítania kell, hogy a támogatás nyújtása sértheti érdekeit, amit megtehet úgy, hogy igazolja, hogy valójában versenyhelyzetben van az ugyanazon a piacon tevékenykedő más érdekképviseleti szervezetekkel. Mindazonáltal e lehetőség nem zárható ki eleve valamely szervezet – mint amilyen a megsemmisítés iránt előterjesztett keresetének elfogadhatóságára hivatkozni szándékozó érdekképviseleti szervezet – EK 88. cikk (2) bekezdésének értelmében vett érintetti minőségének vizsgálata keretében a fent hivatkozott Albany-ügyben hozott ítéletből eredő ítélkezési gyakorlatra vagy a „piac" fogalmának túlzottan megszorító értelmezésére való hivatkozással.

60 Mivel az Elsőfokú Bíróság tévesen értelmezte a fent hivatkozott Albany-ügyben hozott ítéletet, és mivel következésképpen nem válaszolt a fellebbező azon érvére, miszerint a tengerészekre alkalmazandó kollektív szerződések tárgyalásakor versenyhelyzetben van más érdekképviseleti szervezetekkel, a megtámadott végzést ebben a részében meg kell semmisíteni.

A második jogalapról

A felek érvei

61 A fellebbezőnek a megtámadott végzés 35. és 36. pontjával kapcsolatos álláspontja az, hogy az Elsőfokú Bíróság helytelenül járt el, amikor az Elsőfokú Bíróságnak a fent hivatkozott Comité d'entreprise de la Société française de production és társai kontra Bizottság ügyben hozott végzésére való hivatkozást követően nem vizsgálta meg az adókedvezmények közösségi tengerészekre való alkalmazása engedélyezésének jogi feltételei – azaz a közösségi iránymutatás – mögött rejlő szociális megfontolásokat, és kimondta, hogy a fellebbező nem hivatkozhat az említett végzésben kifejtett elvre.

62 A fellebbező szerint a közösségi iránymutatás hallgatólagosan különbséget tesz a „közösségi tengerészek" és a többi tengerész között. E különbségtétel a tengeri fuvarozási ágazatban tevékenykedő társaságok számára nyújtott állami támogatás engedélyezését ellentételező szociális *quid pro quo* létének egyfajta elismerését jelenti. A tengerészek jövedelmére vonatkozó adómentességet annak szükségessége indokolja, hogy kompenzálják a harmadik országok tengerészeihez képest a közösségi tengerészek foglalkoztatásával járó többletköltségeket. Ily módon érhető el a közösségi munkahelyek megőrzésének célja, amely a közösségi iránymutatás egyik célkitűzése. Az említett iránymutatás szociális megfontolásai kihatnak azokra a feltételekre is, amelyek alapján a támogatás jóváhagyható. A dán tengerészek képviselőjeként a fellebbező észrevételeket nyújthatott volna be a szóban forgó adóintézkedésekből eredő támogatás szociális megfontolásait illetően, amennyiben a Bizottság megindította volna az EK 88. cikk (2) bekezdése szerinti eljárást.

63 A Bizottság megítélése szerint, még ha a második jogalapot az elsőhöz hasonlóan nem is kell hatástalanként elutasítani, az mindenesetre nem megalapozott. Az Elsőfokú Bíróság ugyanis helyesen állapította meg, hogy a szociális megfontolások csak közvetett módon kapcsolódnak a vitatott határozat tárgyához. Egyfelől a Bizottság arra hivatkozik, hogy – amint azt az Elsőfokú Bíróság jogosan megállapította – a DIS-lajstrom nem jelent állami támogatást. Másfelől a fellebbező, amelynek fellebbezése az elfogadhatatlanságot megállapító végzés ellen irányul, e jogalappal érdemi vitát kívánt elindítani azáltal, hogy a közösségi iránymutatás hatályára vonatkozó

megállapításokat tett. Ezen iránymutatás célja az ilyen kereset elfogadhatóságának megítélése tekintetében egyáltalán nem releváns.

A Bíróság álláspontja

64 Mindenekelőtt hangsúlyozni kell, hogy a tengeri fuvarozási ágazatban nyújtott állami támogatás összeegyeztethetőségének megítélésekor – mint a jelen esetben – a Bizottság a nagy számú, különböző jellegű – különösen a verseny védelmével, a Közösség tengerpolitikájával, a közösségi tengeri fuvarozás előmozdításával vagy a foglalkoztatás előmozdításával kapcsolatos – megfontolásokat magában foglaló átfogó értékelés keretében figyelembe veheti a közösségi iránymutatás szociális megfontolásait (lásd ebben az értelemben a C-106/98. sz., Comité d'entreprise de la Société française de production és társai kontra Bizottság ügyben 2000. május 23-án hozott ítélet [EBHT 2000., I-3659. o.] 52. pontját).

65 Másfelől, amint a jelen ítélet 33. pontjából kitűnik, nem kizárt, hogy valamely munkavállalói érdekképviseleti szervezetet az EK 88. cikk (2) bekezdése értelmében vett „érintettnek" tekintsenek, amennyiben e szervezet bizonyítja, hogy a maga vagy tagjai érdekeit esetleg sérti valamely támogatás megadása.

66 A megtámadott végzés 36. pontjában az Elsőfokú Bíróság kimondta, hogy a DIS-lajstrom szociális megfontolásai csak közvetett módon kapcsolódnak a vitatott határozat tárgyához és a fellebbező által elé terjesztett megsemmisítés iránti keresethez. Ebből az Elsőfokú Bíróság azt a következtetést vonta le, hogy a fellebbező nem hivatkozhatott ezekre a szociális megfontolásokra a személyében való érintettség bizonyításához.

67 Nem vitatott, hogy a DIS-lajstrom önmagában nem jelent állami támogatást. Amint a C-72/91. és C-73/91. sz., Sloman Neptun egyesített ügyekben 1993. március 17-én

hozott ítéletből (EBHT 1993., I-887. o.) kitűnik, a DIS-lajstrommal bevezetetthez hasonló rendszer, amely a harmadik ország állampolgárságával rendelkező és az érintett tagállamban lakóhellyel vagy állandó tartózkodási hellyel nem rendelkező tengerészekkel szemben a munka- és javadalmazási feltételek szempontjából e tagállam joga alá nem tartozó, ugyanezen tagállam állampolgárságával rendelkező tengerészeknél jóval kedvezőtlenebb munkaszerződések megkötését engedélyezi, nem minősül az EK 87. cikk (1) bekezdése szerinti állami támogatásnak.

68 Emiatt a fellebbező által előterjesztett megsemmisítés iránti kérelem nem a DIS-lajstrom ellen, hanem a szóban forgó adóintézkedések ellen irányult, amelyek az e lajstromba bejegyzett hajókon foglalkoztatott tengerészekre alkalmazandók.

69 Annak vizsgálata helyett, hogy a DIS-lajstrom szociális megfontolásai kellően közvetlenül kapcsolódtak-e a vitatott határozat tárgyához, – amint ezt a megtámadott végzés 36. pontjában tette – az Elsőfokú Bíróságnak a közösségi iránymutatásra tekintettel – amely, amint arra a fellebbező is hivatkozott, meghatározza azokat a jogi feltételeket, amelyek alapján a dán adórendszer összeegyeztethetősége értékelendő – kellett volna megvizsgálnia a szóban forgó adóintézkedésekből eredő szociális megfontolásokat annak megítélése érdekében, hogy a fellebbező által az említett iránymutatásra alapított érvek elegendők voltak-e annak alátámasztására, hogy az EK 88. cikk (2) bekezdésének értelmében vett érintett személynek minősül.

70 Tekintettel arra, hogy nem kizárt, hogy a támogatásban részesülő vállalkozások munkavállalóit képviselő szervezetek a Szerződés említett rendelkezésének értelmében vett érintettként benyújthassák a szociális megfontolásokra vonatkozó észrevételeiket a Bizottságnak, amelyeket az adott esetben figyelembe vehet, mivel az Elsőfokú Bíróság valójában nem válaszolt a fellebbezőnek a közösségi iránymutatásra tekintettel a szóban forgó adóintézkedésekből eredő szociális megfontolásokkal kapcsolatos érvére, a megtámadott végzést ebben a részében hatályon kívül kell helyezni.

A harmadik jogalapról

A felek érvei

71 Harmadik jogalapjával a fellebbező azt állítja, hogy az Elsőfokú Bíróság a megtámadott végzés 37. pontjában tévesen alkalmazta a jogot, amikor nem relevánsként elutasította a szóban forgó adóintézkedésekből eredő támogatás nyújtásának módjára vonatkozó érvet, azaz irrelevánsnak minősítette azt a tényt, hogy a támogatást a fellebbező tagjainak közvetítésével nyújtották a hajótulajdonosoknak.

72 E tekintetben a fellebbező arra hivatkozik, hogy a fent hivatkozott Bizottság kontra Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum ügyben hozott ítéletben a Bíróság kimondta, hogy a jogalanyok valamely csoportja közös érdekeinek az előmozdítására létrehozott egyesület a fent hivatkozott Plaumann kontra Bizottság ügyben hozott ítélet értelmében csak akkor tekinthető személyében érintettnek, ha a megtámadott határozat tárgyát képező támogatás tagjainak piaci helyzetét érzékelhetően érinti. A Bíróság a „piaci helyzet" kifejezést a „gazdasági szereplők" szemszögéből elemezte. A fellebbező álláspontja szerint nincs olyan ésszerű ok, amely miatt a munkavállalókat ne lehetne gazdasági szereplőnek tekinteni, ha a nemzeti szabályozás, illetve a közösségi iránymutatás különleges figyelmet szentel nekik, meghatározva azokat a feltételeket, amelyek mellett megállapítható, hogy a támogatás az EK 87. cikk (3) bekezdésének c) pontja értelmében összeegyeztethető a közös piaccal.

73 A Bizottság először is arra hivatkozik, hogy a fent hivatkozott Bizottság kontra Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum ügyben hozott ítélet, amelyet a mezőgazdasági termelők részére nyújtott közvetlen támogatással kapcsolatos ügyben hozott a Bíróság, nem függ össze az Elsőfokú Bíróság által a megtámadott végzés 37. pontjában tett azon megállapítással, miszerint a vitatott határozatot a támogatás kedvezményezettjei, azaz a hajótulajdonosok által élvezett előnyökre, nem pedig a támogatás nyújtásának módjára alapították. Emellett az említett ítélet a jelen ügyben nem releváns, mivel az a Bizottság által az állami támogatások területén az EK 88. cikk (2) bekezdése szerinti eljárás megindítását követően hozott határozat elfogadásával kapcsolatos. Végül, még ha az említett ítélet releváns is lenne a jelen esetben, a Bizottság emlékeztet arra, hogy ez nem jelenti azt, hogy a munkavállalók személyükben érintettek a Bizottság

támogatást engedélyező határozata által. Ugyanezen ítélet 72. pontja kifejezetten azon a megállapításon alapul, hogy „az [Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum] egyes tagjai olyan gazdasági szereplők, akik a […] támogatások kedvezményezettjeinek közvetlen versenytársai". Ezzel szemben a fellebbező tagjai olyan tengerészek, akik nem tekinthetők a hajótulajdonosok közvetlen versenytársainak, és az említett ítélet értelmében véve nem „gazdasági szereplők".

74 E körülmények között a Bizottság megítélése szerint a harmadik fellebbezési jogalapot mint megalapozatlant el kell utasítani.

A Bíróság álláspontja

75 Emlékeztetni kell arra, hogy a megtámadott végzés 37. pontjában az Elsőfokú Bíróság megállapította, hogy a fellebbező pusztán amiatt nem tekinthető személyében érintettnek, mert a szóban forgó adóintézkedésekkel létrehozott jövedelemadó-mentességet élvező tengerészek bérköltségének csökkentése révén nyújtották a szóban forgó támogatást a kedvezményezetteknek. Az Elsőfokú Bíróság szerint ugyanis a vitatott határozatot a támogatás kedvezményezettjei által élvezett előnyökre, nem pedig a támogatás nyújtásának módjára alapították.

76 A fellebbező által az Elsőfokú Bíróság elé terjesztett megsemmisítés iránti keresettől eltérően, amelyben azt kifogásolta, hogy a Bizottság nem kezdeményezte az EK 88. cikk (2) bekezdése szerinti hivatalos vizsgálati eljárást, és amely végső soron az e rendelkezés által biztosított eljárási jogok védelmére irányult, a fent hivatkozott Bizottság kontra Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum ügyben hozott ítélet alapjául szolgáló ügyben előterjesztett megsemmisítés iránti kereset a Bizottság ilyen eljárást lezáró határozata ellen irányult.

77 Ebből következik, hogy az említett ügyben a Bíróság azt kívánta meghatározni, hogy a jogalanyok valamely csoportja közös érdekeinek előmozdítására létrehozott egyesület, az Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum tagjainak piaci helyzetét a megtámadott határozat tárgyát képező támogatás érzékelhetően érintette-e.

78 A jelen esetben, amint a megtámadott végzés 28. pontjából kitűnik, a fellebbezőnek bizonyítania kellett az Elsőfokú Bíróság előtt az EK 88. cikk (2) bekezdése értelmében vett érintett személyi minőségét, és a fent hivatkozott Plaumann kontra Bizottság ügyben hozott ítéletből, valamint a fent hivatkozott Bizottság kontra Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum ügyben hozott ítéletből eredő ítélkezési gyakorlat alkalmazása *prima facie* nem volt releváns.

79 Még azt feltételezve is, hogy az Elsőfokú Bíróságnak figyelembe kellett volna vennie a szóban forgó adóintézkedésekből eredő támogatás nyújtásának módját, és a hajótulajdonosok alkalmazottainak – azaz a fellebbező tagjainak – szerepét e vonatkozásban, emlékeztetni kell arra, hogy a megtámadott végzés 31–33. pontjában e bíróság már kimondta a jelen ügyben, hogy sem ez utóbbi mint tengerészek érdekképviseleti szervezete, sem annak tagjai mint a támogatás kedvezményezettjei által foglalkoztatott munkavállalók nem versenytársai e kedvezményezetteknek. Ezen érdekképviseleti szervezet tagjait illetően az Elsőfokú Bíróság megállapította, hogy mivel e személyek megfelelnek az EK 39. cikk értelmében vett munkavállaló fogalmának, maguk nem minősülnek vállalkozásnak.

80 A fent hivatkozott Albany-ügyben hozott ítéletből eredő ítélkezési gyakorlatnak a jelen ügyben a megtámadott végzés 32. pontjának második részében való téves alkalmazása kivételével – amely az első fellebbezési jogalapot képezi – a fellebbező nem vitatta az Elsőfokú Bíróságnak az e végzés 31–33. pontjában tett megállapításait. E körülmények között a fellebbező nem hivatkozhat a tagjai piaci helyzetükben érintett gazdasági szereplői minőségére az Elsőfokú Bíróság által a megtámadott végzés 37. pontjában tett azon megállapítás vitatása érdekében, miszerint a kereset már pusztán amiatt elfogadhatatlan, mert a szóban forgó adóintézkedésekkel létrehozott jövedelemadó-mentességet élvező tagok bérköltségének csökkentése révén nyújtották a támogatást a hajótulajdonosoknak.

81 E körülmények között a fellebbezés alátámasztására felhozott harmadik jogalapot mint megalapozatlant el kell utasítani.

A negyedik jogalapról

A felek érvei

82 A fellebbező álláspontja szerint az Elsőfokú Bíróság, mivel megállapította, hogy a fellebbező nem bizonyította, hogy tárgyalói minőségében fennálló érdekeit a szóban forgó adóintézkedésekből eredő támogatás közvetlenül érinthette, és mivel elhatárolta a fellebbező helyzetét a jelen ügyben a fent hivatkozott Kwekerij van der Kooy és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott ítéletben szereplő Landbouwschap helyzetétől, amely Hollandiában a fűtött üvegházi kertészek érdekképviseletét ellátó közjogi szervezet, valamint a fent hivatkozott CIRFS és társai kontra Bizottság ügyben hozott ítéletben szereplő Comité international de la rayonne et des fibres synthétiques (CIRFS) helyzetétől, túl szűken értelmezte ezen ítéleteket.

83 A fellebbező azzal érvel, hogy a tengeri fuvarozási társaságokkal szemben tárgyaló szerepet tölt be, és mint ilyen, tagjai munkavállalásának feltételeiről tárgyal, ennélfogva azon feltételekről is, amelyek szerint a dán állam az engedélyezett támogatást nyújtja a kedvezményezetteknek. Ebben az értelemben álláspontja szerint hasonló szerepet tölt be a Landbouwschaphoz, amely a holland állam által a kertészeknek biztosított támogatás nyújtásának feltételeiről tárgyalt, és az Elsőfokú Bíróság a megtámadott végzés 40. pontjában ezt elismerte jelezve, hogy a fellebbező rész vett „a támogatás hajótulajdonosok részére való nyújtásának mechanizmusában”. Ugyanígy, noha ez utóbbi nem vett részt a közösségi iránymutatásban szereplő feltételek tárgyalásában, a közösségi tengerészek egyértelműen meghatározott csoportját képviseli, amely különleges helyzettel bír ezen iránymutatás szempontjából.

84 A Bizottság álláspontja szerint a negyedik jogalapot mint megalapozatlant el kell utasítani. Azzal érvel többek között, hogy az Elsőfokú Bíróság helyesen állapította meg, hogy a jelen ügyben felmerült helyzet nem hasonlítható a fent hivatkozott Kwekerij van der Kooy és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott ítéletben, valamint a fent hivatkozott CIRFS és társai kontra Bizottság ügyben hozott ítéletben vázolt helyzetekkel. Ezen ügyekben ugyanis a felperes egyértelműen körülírt és a vitatott határozat tárgyához szorosan kapcsolódó tárgyalói szereppel bírt, amely által olyan ténybeli helyzetben volt, amely őt minden más személytől megkülönböztette. A fellebbező állításával ellentétben ez utóbbinak nem volt szerepe azon feltételek tárgyalásában, amelyek mellett a szóban forgó adóintézkedésekből eredő támogatást a dán állam a kedvezményezettek részére nyújtja, és a közösségi iránymutatásban szereplő feltételek tárgyalásában sem vett részt.

A Bíróság álláspontja

85 Mindenekelőtt emlékeztetni kell arra, hogy a fent hivatkozott Kwekerij van der Kooy és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott ítélet alapjául szolgáló ügyben a Landbouwschap tárgyalt a gázszolgáltatóval a Bizottság által kifogásolt díjkedvezményről, és emellett az e díjkedvezményt rögzítő megállapodás aláírói között is szerepelt. Ugyanígy e címen e szervezet köteles volt új ártárgyalásokat kezdeményezni a szolgáltatóval, és új megállapodást kötni vele a Bizottság határozatának végrehajtása érdekében.

86 A fent hivatkozott CIRFS és társai kontra Bizottság ügyben hozott ítélet alapjául szolgáló ügyben a CIRFS a Bizottság tárgyalópartnere volt a műszál ágazatban nyújtott támogatások területén elfogadott „rendtartás” létrehozása tárgyában, valamint a rendtartás hatályának meghosszabbításában és elfogadásában, továbbá aktív szereplője volt a Bizottsággal folytatott tárgyalásoknak a jogvitát megelőző eljárásban, különösen azáltal, hogy észrevételeket nyújtott be a Bizottsághoz, és szoros kapcsolatban állt ezen intézmény illetékes szolgálataival.

87 A Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint a fent hivatkozott Kwekerij van der Kooy és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott ítélet, valamint a fent hivatkozott CIRFS

és társai kontra Bizottság ügyben hozott ítélet alapjául szolgáló eljárásokban tehát különleges helyzetekről volt szó, amelyekben a felperes egyértelműen körülírt és a határozat tárgyához szorosan kapcsolódó tárgyalói szereppel bírt, amely által olyan ténybeli helyzetben volt, amely őt minden más személytől megkülönböztette (a fent hivatkozott Comité d'entreprise de la Société française de production és társai kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 45. pontja).

88 Meg kell jegyezni, hogy a Bíróság az EK 88. cikk (2) bekezdése alapján kezdeményezett eljárás lezárásáról szóló bizottsági határozat megsemmisítése iránti keresetek tárgyában eljárva alakította ki ezen ítélkezési gyakorlatot. Kimondta, hogy a gazdasági szereplők e rendelkezés szerinti eljárásban aktívan részt vevő egyesületeit az ilyen határozat által személyükben érintettnek kell tekinteni, amennyiben az tárgyalói minőségükben kihat rájuk (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Comité d'entreprise de la Société française de production és társai kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 40–42. pontját).

89 A Bíróság a CIRFS által benyújtott megsemmisítés iránti kereset elfogadhatóságának vizsgálata során azt is megállapította, hogy e keresetet úgy kell értelmezni, hogy az a Bizottságnak az EK 88. cikk (2) bekezdése szerinti eljárás megindítását elutasító határozatának megsemmisítésére irányul.

90 Ebből az következik, hogy ezen ítélkezési gyakorlat a Bíróság által meghatározott kereteken belül mind az EK 88. cikk (2) bekezdése alapján kezdeményezett eljárás lezárásáról szóló bizottsági határozat, mind a kifogást nem tartalmazó és következésképpen az e rendelkezés szerinti hivatalos vizsgálati eljárást nem kezdeményező határozat megsemmisítése iránti keresetek esetében alkalmazható.

91 Azon kérdést illetően, hogy ezen ítélkezési gyakorlatnak a fellebbező jelen ügyben fennálló helyzetére történő alkalmazásával az Elsőfokú Bíróság tévesen alkalmazta-e a jogot, emlékeztetni kell arra, hogy a vitatott határozat a dán jogalkotó által elfogadott adóintézkedésekre vonatkozik, amelyek a DIS-lajstromba bejegyzett hajókon foglalkoztatott tengerészekre vonatkoztak, valamint e bejegyzés – amint az a jelen ítélet 5. pontjából kitűnik – lehetővé teszi, hogy a tengerészek számára a nemzeti joguknak megfelelő bért fizessék, és a fellebbező által a Bizottság elé terjesztett panasz az említett

adóintézkedéseknek a – Bizottság által ez utóbbi részvétele nélkül elfogadott – közösségi iránymutatással való összeegyeztethetőségét érintette.

92 E körülményekre tekintettel az Elsőfokú Bíróság nem alkalmazta tévesen a jogot, amikor megállapította, hogy a fellebbező helyzete nem összehasonlítható a Landbouwschap vagy a CIRFS helyzetével, amelyet az Elsőfokú Bíróság jogosan minősített sajátosnak, sőt rendkívülinek. A fellebbező ugyanis, amely csak egy az Európai Unióban tevékenykedő számos – többek között tengerészeket tömörítő – érdekképviseleti szervezet közül, és csak egy a számos Dániában működő érdekképviseleti szervezet közül, továbbá amely nem az egyetlen képviselője a tengerészeknek, nem bírt egyértelműen körülírt és a vitatott határozat tárgyához szorosan kapcsolódó tárgyalói szereppel. Nem vett részt közvetlenül a szóban forgó adóintézkedéseknek a dán jogalkotó által történő elfogadásában sem, amelyek tárgyában a Bizottság úgy határozott, hogy nem emel kifogást, az ezen intézkedésekkel szembeni fellépése pedig nem elegendő a fent hivatkozott Kwekerij van der Kooy és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott ítélet, valamint a fent hivatkozott CIRFS és társai kontra Bizottság ügyben hozott ítélet értelmében vett tárgyalói minőségének megállapításához.

93 Az említett érdekképviseleti szervezet nem működött közre közvetlenül a közösségi iránymutatás Bizottság általi elfogadásában sem, amelynek szövegéből álláspontja szerint a szóban forgó adóintézkedések közös piaccal való összeegyeztethetetlensége megállapítható.

94 Igaz, a fellebbező panaszt emelt a Bizottság előtt az említett adóintézkedésekkel szemben, ám amint azt maga is elismeri a fellebbezésében, ez önmagában nem teszi lehetővé számára, hogy a fent hivatkozott Kwekerij van der Kooy és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott ítélet, valamint a fent hivatkozott CIRFS és társai kontra Bizottság ügyben hozott ítélet értelmében vett tárgyalói minőségét bizonyítsa.

95 Még ha a Bizottság kifogást nem tartalmazó, tehát az EK 88. cikk (2) bekezdése szerinti hivatalos vizsgálati eljárást nem kezdeményező határozatának megsemmisítésére irányuló keresetet elfogadhatónak nyilvánítják is, amennyiben a fellebbező bizonyítja, hogy e rendelkezés értelmében vett érintettnek minősül – miután a fent hivatkozott Plaumann kontra Bizottság ügyben hozott ítéletből eredő ítélkezési gyakorlatban meghatározott szigorúbb feltételek ebben az esetben nem alkalmazandók –, a jelen ítélet előző pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlatot olyan értelmezése, amely szerint az minden olyan személyre vonatkozik, amely panaszt tett a Bizottság előtt,

megfosztaná lényegétől az első jogalap keretében vizsgált és a megtámadott végzés 30. pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlatot, amely a fellebbező versenyhelyzetére gyakorolt hatásra vonatkozik.

96 A fentiekre tekintettel a negyedik fellebbezési jogalapot mint megalapozatlant el kell utasítani.

Az első fokon benyújtott keresetről

97 A Bíróság alapokmánya 61. cikke első bekezdése második mondatának értelmében a Bíróság az Elsőfokú Bíróság határozatának hatályon kívül helyezése esetén az ügyet érdemben maga is eldöntheti, amennyiben a per állása megengedi.

98 Noha a Bíróságnak az eljárás e szakaszában nem áll módjában érdemben határozni az Elsőfokú Bíróság előtt indított keresetről, rendelkezik az ahhoz szükséges adatokkal, hogy véglegesen határozzon a Bizottság által az elsőfokú eljárás során emelt elfogadhatatlansági kifogás tárgyában.

99 A jelen ügy sajátos körülményeire tekintettel az említett kifogást el kell utasítani.

100 Arra vonatkozóan, hogy a fellebbező az ügy körülményei között elegendő bizonyítékot mutatott-e be annak igazolására, hogy a vitatott határozatnak konkrét hatása lehet saját vagy az általa képviselt tengerészek helyzetére, emlékeztetni kell arra, hogy a fellebbező munkavállalókat képviselő szervezet, amely a munkaerő vállalkozások – ideértve azon

hajótulajdonosokat is, amelyek hajóit bejegyezték a DIS-lajstromba – részére történő rendelkezésre bocsátásának körülményeiről és feltételeiről tárgyal.

101 A fellebbező álláspontja szerint a tengerészek jövedelmére vonatkozó adómentességet annak szükségessége indokolja, hogy kompenzálják a harmadik országok tengerészeihez képest a közösségi tengerészek foglalkoztatásával járó többletköltségeket. Ily módon érhető el a közösségi munkahelyek megőrzésének célja, amely a közösségi iránymutatás egyik célkitűzése. Az említett iránymutatás szociális megfontolásai kihatnak azokra a feltételekre is, amelyek alapján a támogatás jóváhagyható.

102 Amint az a jelen ítélet 70. pontjából kitűnik, nem kizárt, hogy a fellebbező a jelen esetben a dán tengerészek érdekeit képviselő szervezetként benyújthassa a szociális megfontolásokra vonatkozó észrevételeit a Bizottságnak, amelyeket az adott esetben figyelembe vehet, amennyiben kezdeményezi az EK 88. cikk (2) bekezdése szerinti hivatalos vizsgálati eljárást.

103 A közösségi iránymutatás a tengeri fuvarozási ágazatban a bérköltségek csökkentésének sajátos kontextusában maga is elismeri az érdekképviseleti szervezetek bértárgyalások során játszott különleges szerepét. Az említett iránymutatás 3.2. pontjának hatodik bekezdéséből kitűnik, hogy „[a]z adóterhek könnyítése nem mentesíti a hajótulajdonosokat az alól, hogy a lehetséges munkavállalóival és azok érdekképviseleti szervezetivel bértárgyalásokat folytasson. Az alacsony bérszinttel rendelkező tagállamok tengerészei tehát mindig versenyelőnyben vannak a magasabb bérszinttel rendelkező tagállamok tengerészeihez képest. Mindenesetre a közösségi tengerészek így is drágábbak, mint a világpiacon jelen lévő olcsóbb tengerészek”.

104 Mivel a fellebbező kifejtette, hogy a szóban forgó adóintézkedések milyen módon befolyásolhatják saját és tagjainak helyzetét a DIS-lajstromba bejegyzett hajók tulajdonosaival folytatott kollektív munkaügyi tárgyalások során, és mivel a közösségi iránymutatás elismerte az érdekképviseleti szervek – mint a fellebbező – szerepét e

tárgyalások során, meg kell állapítani, hogy ez utóbbi a jog által megkövetelt módon bizonyította, hogy a vitatott határozat sértheti a saját és tagjainak érdekeit.

105 Másfelől emlékeztetni kell arra, hogy a fellebbező a jelen ügyben panaszt tett a Bizottságnál a Dán Királyság ellen a szóban forgó adóintézkedések miatt azzal érvelve, hogy azok ellentétesek a közösségi iránymutatással, ennélfogva az EK 87. cikkel. Noha a Bizottság előtt tett ilyen panasz önmagában nem elegendő az EK 88. cikk (2) bekezdése szerinti érintetti minőség igazolásához, az említett intézkedésekről az említett tagállam nem tájékoztatta a Bizottságot, és ezen intézmény számára a fellebbező által előterjesztett panasz benyújtása tette lehetővé azok közös piaccal való összeegyeztethetőségének vizsgálatát. Másfelől a Bizottságnak közel négy évet vett igénybe, hogy az említett intézkedések összeegyeztethetőségéről határozzon, és ez idő alatt a fellebbező szoros kapcsolatban volt ezen intézménnyel.

106 Azt is meg kell jegyezni, hogy a jelen ügy elhatárolódik a fent hivatkozott Comité d'entreprise de la Société française de production és társai kontra Bizottság ügyben hozott ítélet alapjául szolgáló ügytől. Ez utóbbi ügyben a felperesek a Bizottság olyan határozata ellen nyújtottak be keresetet, amelyben a Bizottság – miután kezdeményezte a Szerződés 93. cikkének (2) bekezdése szerinti eljárást – úgy határozott, hogy a támogatás összeegyeztethetetlen a közös piaccal. Ezzel szemben a jelen kereset a Bizottság olyan határozata ellen irányul, amelyben a Bizottság az EK 88. cikk (2) bekezdése szerinti hivatalos vizsgálati eljárás megindítása nélkül megállapította, hogy a támogatás összeegyeztethető a közös piaccal. Ugyanígy az említett Comité d'entreprise de la Société française de production és társai kontra Bizottság ügyben hozott ítélet alapjául szolgáló ügyben a felperesek nem vettek részt a Szerződés 93. cikkének (2) bekezdése alapján indított eljárásban, míg a jelen ügyben a Bizottság nem indított hivatalos vizsgálati eljárást a fellebbező által tett panasz és az utóbbi, valamint a Bizottság között a Bizottság által az említett intézkedések összeegyeztethetőségéről hozott határozat meghozataláig fenntartott kapcsolat ellenére.

107 A jelen ügyben felmerült helyzet leírásából megállapítható, hogy sérülhetnek magának a fellebbezőnek és tagjainak az érdekei a támogatás nyújtása által.

108 A fenti megfontolásokra tekintettel a Bizottság által a fellebbező Elsőfokú Bírósághoz benyújtott keresetével szemben felhozott elfogadhatatlansági kifogást el kell utasítani. A fellebbező a jelen ügy sajátos körülményei között az EK 88. cikk (2) bekezdésének értelmében vett érintett személynek tekinthető, következésképpen keresetét elfogadhatónak kell tekinteni.

109 E körülmények között az ügyet vissza kell utalni az Elsőfokú Bíróság elé, hogy a fellebbező vitatott határozat megsemmisítésére irányuló kérelmeiről határozzon.

A fenti indokok alapján a Bíróság (harmadik tanács) a következőképpen határozott:

1) A Bíróság az Európai Közösségek Elsőfokú Bíróságának a T-30/03. sz., SID kontra Bizottság ügyben 2007. április 23-án hozott végzését részben hatályon kívül helyezi annyiban, amennyiben nem válaszolt a 3F azon érveire, amelyek egyfelől ez utóbbinak a tengerészekre alkalmazandó kollektív szerződések tárgyalása során más érdekképviseleti szervekkel szembeni versenyhelyzetére, másfelől a dán nemzetközi hajólajstromba bejegyzett hajókon foglalkoztatott tengerészekre vonatkozó adóintézkedésekből eredő szociális megfontolásokra vonatkoznak.

2) A Bíróság az Európai Közösségek Bizottsága által az Európai Közösségek Elsőfokú Bírósága előtt emelt elfogadhatatlansági kifogást elutasítja.

3) A Bíróság az ügyet visszautalja az Európai Közösségek Elsőfokú Bírósága elé annak érdekében, hogy az határozzon a 3F-nek a dán nemzetközi hajólajstromban szereplő hajók fedélzetén alkalmazott tengerészekre alkalmazandó

dán adóintézkedésekkel szemben kifogást nem tartalmazó, 2002. november 13-i C (2002) 4370 végleges bizottsági határozat megsemmisítése iránti kérelméről.

4) A Bíróság a költségekről jelenleg nem határoz.

Aláírások